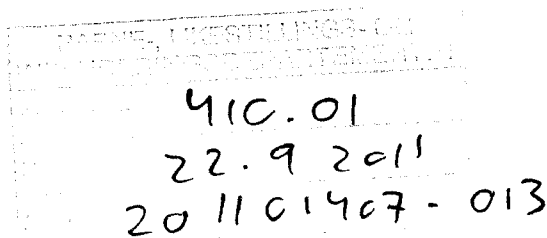

Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Vår saksbehandler, telefon, e-post:

Gro Ulset, forsker - 73 55 08 40
Gro.Ulset@samfunn.ntnu.no

Deres dato -referanse
26.05.11 201101407-/LFO

Vår dato -referanse
20.09.11 242/2011/008/gu

Høring – Forslag til revidert forskrift om barnets talsperson i saker som skal behandles i fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker

Vedlagt følger Høringsuttalelse fra Barnevernets utviklingssenter i Midt-Norge, til Forslag til revidert forskrift om barnets talsperson i saker som skal behandles i fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker.

Med vennlig hilsen
NTNU Samfunnsforskning AS
Barnevernets utviklingssenter

Gro Ulset

Forslag til revidert forskrift om barnets talsperson i saker som skal behandles i fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker

Høringsuttalelse fra Barnevernets utviklingssenter i Midt-Norge (BUS Midt-Norge)

Utarbeidet av forsker Gro Ulset

Viser til høringsbrev av 25. mai 2011 – forslag til revidert forskrift om barnets talsperson i saker som skal behandles i fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker. Det er med interesse Barnevernets utviklingssenter i Midt-Norge har lest Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets forslag til revidert forskrift.

1.januar 1994 trådte ordningen med barnets talsperson i kraft. Formålet med ordningen var å gi barnet større mulighet til å få lagt frem sine synspunkter i barnevernssaker som behandles av fylkesnemnda. I høringsbrevet poengterer departementet at fokuset på barns medvirkning har økt siden 1994, og at de derfor ser et klart behov for enkelte presiseringer og endringer i forskriften. Det er ønskelig å foreta noen endringer slik at forskriften blir i bedre samsvar med FNs barnekonvensjon samt med den faktiske praktiseringen av talspersonordningen pr. i dag. Mer spesifikt er departementets siktemål å klargjøre talspersonens rolle og å tydeliggjøre barnets rett til deltakelse i egen sak. Når det gjelder klargjøring av talspersonens rolle så er dette først og fremst knyttet til endringsforslaget hvor talspersonen ikke lenger skal gi en selvstendig mening i saken, men kun viderefremme barnets synspunkter. Når det gjelder å tydeliggjøre barnets rett til deltakelse i egen sak er dette knyttet til at barnet skal ha en reell valgfrihet i forhold til om det faktisk ønsker å benytte seg av en talsperson eller ei. Reell valgfrihet forutsetter da at barnet mottar tilstrekkelig og forståelig informasjon, som er tilrettelagt hans/hennes alder og modenhet, om ordningen.

BUS Midt-Norge registrerer at departementet støtter seg både til NOVAs evaluering av talspersonordningen, NOU 2000:12 "Barnevernet i Norge", St.meld. nr. 40 (2001-2002), Søvigs utredning "Barnets rettigheter på barnets premisser – utfordringer i møtet mellom FNs barnekonvensjon og norsk rett" (2009) samt til uttalelser av FNs barnekomité, når det argumenterer for sine forslag til endringer og presiseringer.

Vi anser det positivt at departementet, slik det fremstiller det under "4. Aktuelle lovendringer", ønsker å vurdere om det er behov for å avklare talspersonens rolle ved rettslig overprøving; det vil si avklare om det er behov for en endring av barnevernloven. At departementet ser behov for å vurdere om barnevernloven bør endres, slik at det stilles krav om politiattest for talspersoner anser vi også som positivt. BUS Midt-Norge mener at det bør stilles krav om politiattest for talspersoner siden de har som oppdrag å samtale med barn alene.

Barnevernets utviklingssenter i Midt-Norge støtter i det store og hele departementets forslag til revidert forskrift. Nedenfor vil vi gi korte kommentarer til hver enkelt av de punkter som innebærer endringer eller presiseringer knyttet til de ulike paragrafer.

BUS Midt-Norges kommentarer til departementets endringsforslag og presiseringer:

§ 1

Departementet foreslår endringer i § 1 som gjør at denne samsvarer med barnevernloven § 6-3. Lederen av fylkesnemnda kan oppnevne en talsperson for barn som er fylt 7 år, og yngre barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter i saker som skal behandles for nemnda. Det presiseres at det skal legges stor vekt på barnets ønske; også dersom barnet ikke ønsker å ha en egen talsperson. BUS Midt-Norge støtter de endringsforslag/presiseringer som departementet foreslår i § 1.

§ 2

Forslag til ny § 2 innebærer en bestemmelse hvor barneverntjenesten så tidlig som mulig, i forbindelse med forberedelsen av saken, skal informere barnet om talspersonordningen og hans/hennes mulighet til å få oppnevnt en talsperson. Det foreslås også at det i sakens dokumenter som oversendes til fylkesnemnda skal fremgå hva barnets ønske er. Endringene som foreslås i den nye § 2 støttes av BUS Midt-Norge.

§ 3

Bestemmelsen i § 3 er den samme som gjelder under § 2 i dagens forskrift. BUS Midt-Norge har ingen innvendinger i forhold til denne bestemmelsen.

§ 4

Bestemmelsen i § 4 er den samme som gjelder under § 3 i dagens forskrift. BUS Midt-Norge har ingen innvendinger i forhold til denne bestemmelsen.

§ 5

I § 5 foreslår departementet en del endringer og presiseringer. Deler av bestemmelsene i den nye paragrafen er de samme som gjelder i dagens forskrifts § 4, men flere nye punkter foreslås tatt inn i revidert forskrift. I tillegg foreslår departementet å fjerne deler av ordlyden i dagens § 4; mer spesifikt fremmes det forslag om å ta bort teksten som sier at talspersonen skal gi sin selvstendige vurdering av saken. BUS Midt-Norge er enige med departementet i at dette punktet tas ut av forskriften.

Videre fremmes det forslag om at det tas inn i § 5 at talspersonens samtale med barnet skal tilrettelegges etter barnets alder og modenhet, at talspersonen skal forsikre seg om at barnet

forstår hva ordningen innebærer og om det fremdeles ønsker å uttale seg gjennom en talsperson. Det foreslås også at det tas inn i § 5 at barnet når som helst kan ombestemme seg i forhold til om det ønsker å gjøre bruk av talspersonordningen. I det siste punktet i denne bestemmelsen fremmes det forslag hvor det tas inn at lederen i fylkesnemnda har ansvar for at talspersonen mottar et kort sammendrag om saken. BUS Midt-Norge støtter samtlige punkter som departementet forslår å ta inn i § 5 i revidert forskrift.

§ 6

Departementet foreslår å flytte § 4, punkt to, i dagens forskrift til en ny § 6 i revidert forskrift. I bestemmelsens ordlyd foreslås det en endring ved at det presiseres at talsmannen skal framstille *barnets synspunkter og mening* muntlig for nemnda. Vi støtter dette forslaget da det tydeliggjør at det er barnets synspunkter, ikke talspersonens synspunkter, som skal videreformidles til nemnda.

Departementet ber høringsinstansene om å uttale seg særskilt i forbindelse med problemstillingen; *hvordan* skal talspersonen formidle barnets mening overfor nemnda? Departementet har mottatt innspill fra fylkesnemnder hva gjelder muligheten for at talsmannen kan avgi en skriftlig rapport i tillegg til den muntlige forklaringen. De har erfart at dette ofte er nyttig; det sikrer retten til kontradiksjon på en bedre måte.

En kortfattet, skriftlig rapport kan bidra til å ivareta barnets rettsikkerhet på en bedre måte, og den kan være med på å sikre at de avgjørelser som tas faktisk gjøres på et tilstrekkelig fundert grunnlag. BUS Midt-Norge vurderer det *ikke* slik at en ordning hvor talspersonen utarbeider en kortfattet skriftlig rapport vil utgjøre en betydelig risiko med hensyn til å undergrave barnets rett til fritt å kunne uttrykke sin mening i saken, og at dette derfor bør hindre at en slik ordning anerkjennes. Talspersonen må imidlertid, på en forståelig måte, informere og forklare barnet hvorfor dette gjøres og hvordan rapporten kan bli brukt i etterkant. Talspersonen må også forsikre seg om at hun/han har forstått barnet rett, og at det hun/han formidler i rapporten er i samsvar med barnets faktiske synspunkter i saken.

§ 7

§ 7 er en ny bestemmelse om talspersonens taushetsplikt og opplysningsplikt som departementet foreslår å ta inn i forskriften. BUS Midt-Norge mener det er både riktig og viktig at denne nye § 7 tas inn i forskriften. Barnets talsperson må være godt opplyst om de plikter som er pålagt ham/henne. Vedkommende utfører arbeid for et forvaltningsorgan etter barnevernloven og har derfor taushetsplikt jf. § 6-7, men også opplysningsplikt til barneverntjenesten dersom det fremkommer forhold som nevnt i § 6-4. Det er svært viktig at dette presiseres i revidert forskrift.

Trondheim, 20. september 2011

Gro Ulset, forsker